

2013

Wydawca:
Polskie Centrum Akredytacji

Adres:
01-382 Warszawa
ul. Szczotkarska 42
tel.: + 48 22 355 70 00
fax: +48 22 355 70 18
e-mail: sekretariat@pca.gov.pl
www.pca.gov.pl

Spis treści

1	Wprowadzenie	5
2	Organizacja i system zarządzania	7
2.1	Ewaluacja EA MLA	7
2.2	Doskonalenie systemu zarządzania	7
2.2.1	Analiza ryzyka	7
2.2.2	Planowanie i sprawozdawczość	8
2.3	Komitet Odwoławczy i Rada ds. Akredytacji	8
2.4	Rozpatrywanie skarg na PCA i akredytowane jednostki oceniające zgodność...	9
3	Zarządzanie działalnością akredytacyjną	11
3.1	Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru	11
3.2	Monitorowanie zgodności wymagań PCA z wymaganiami międzynarodowymi	13
3.2.1	Zmiana kryterium akredytacji w zakresie weryfikatorów GHG	13
3.2.2	Projekt nowelizacji polityki dotyczącej spójności pomiarowej	13
3.3	Rozwój działalności akredytacyjnej	14
3.3.1	Realizacja rozszerzeń działalności akredytacyjnej w zakresie jednostek certyfikujących wyroby	14
3.3.2	Harmonizacja działalności akredytacyjnej	14
3.3.3	Doskonalenie procesów akredytacji i nadzoru	15
3.3.4	Doskonalenie wsparcia eksperckiego	15
3.3.5	Ocena jednostek notyfikowanych	16
3.3.6	Zmiany norm akredytacyjnych	17
4	Zarządzanie relacjami zewnętrznymi	19
4.1	Współpraca z administracją państwową i innymi zainteresowanymi stronami	19
4.2	Rozwój współpracy międzynarodowej	20
4.2.1	Umowy o współpracy	20
4.2.2	Organizacja spotkań komitetów / grup roboczych	21
4.2.3	Realizacja projektów Unii Europejskiej	21
4.3	Promocja wiedzy na temat akredytacji	22
5	Zarządzanie kapitałem ludzkim	24
5.1	Auditorzy	24
6	Zarządzanie działalnością szkoleniową	25
6.1	Realizacja planu szkoleń	25
6.1.1	Szkolenia otwarte	25
6.1.2	Szkolenia wewnętrzne	25
6.1.3	Spotkania z klientami	25
6.1.4	Udział w targach EuroLab	26
7	Działalność finansowa Polskiego Centrum Akredytacji w 2013 r.	27
7.1	Zasady finansowania	27
7.2	Wynik finansowy za 2013 r. (w PLN)	27

1

Wprowadzenie

Zdaniem analityków ekonomicznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego, blisko połowę wzrostu PKB w 2013 roku uzyskaliśmy dzięki ekspansji eksportowej polskich firm. Eksport jest zatem głównym motorem napędzającym naszą, dobrze rozwijającą się, gospodarkę. Działalność Polskiego Centrum Akredytacji i wszystkich jednostek oceniających zgodność miały swój niemały udział w tak dobrych wynikach naszych eksporterów. PCA akredytowało na terenie Polski ponad 1,5 tysiąca podmiotów, zatrudniających blisko 30 tysięcy osób, które uczestniczą w sprawdzaniu wyrobów i usług trafiających na rynek krajowy i międzynarodowy.

Dwie międzynarodowe organizacje: ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz IAF (International Accreditation Forum), zrzeszające krajowe jednostki akredytujące z całego świata, wspólnie ustaliły, że tematem przewodnim obchodów Światowego Dnia Akredytacji w 2013 roku (9 czerwca) będzie eksport, a hasłem – „Akredytacja: ułatwienie dla światowego handlu” („Accreditation: Facilitating world trade”).

W materiałach promocyjnych oraz w przestaniu przewodniczących ILAC i IAF zwraca się uwagę na niezwykle ważną rolę, jaką akredytacja odgrywa w ułatwianiu wymiany handlowej, zarówno na rykach krajowych, jak i na rynkach międzynarodowych. Globalizacja umożliwia korzystanie

z szerokiej gamy usług i towarów praktycznie ze wszystkich państw naszego globu. Problem jednak w tym, że zaspokajanie popytu na towary i usługi musi odbywać się przy zachowaniu norm bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska. Tymi sprawami zajmuje się cała rzesza jednostek oceniających zgodność: laboratoria badawcze, laboratoria wzorcowe, jednostki certyfikujące, jednostki inspekcyjne, organizatorzy badań biegłości (PT) oraz weryfikatorzy.

Rosnące wymagania konsumentów, przedsiębiorców i regulatorów powodują, że – we wszystkich krajach i we wszystkich sektorach rynku – następuje wzrost liczby dobrowolnych i obowiązkowych wymagań technicznych, norm oraz procedur w zakresie badań, inspekcji i certyfikacji. Dlatego europejska i światowe organizacje zrzeszające jednostki akredytujące dążą do tego, by ujednoczyć kryteria oceny w skali całego globu. Oznacza to, że jeżeli dany produkt lub wykonawca usługi posiada certyfikat wydany przez akredytowaną jednostkę, na przykład przez Polskie Centrum Akredytacji, to nabywca może mieć do nich pełne zaufanie.

Dzięki wielostronnym porozumieniom międzynarodowym, akredytacja stała się swoistym katalizatorem dla gospodarek krajowych – ułatwiając rodzimym firmom wejście i funkcjonowanie na rynkach zagranicznych.

PCA działa w ramach i zgodnie z polskim prawem, ale członkostwo w Unii Europejskiej zobowiązuje nas do stosowania prawa unijnego, co niekiedy jest przyczyną poważnych problemów, które musimy rozwiązywać

Rok 2013 był najintensywniejszym okresem współpracy Polskiego Centrum Akredytacji z organami administracji rządowej, w zakresie wykorzystania akredytacji na potrzeby autoryzacji i notyfikacji jednostek oceniających zgodność. W myśl prawa europejskiego (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008), każdy kraj członkowski ma prawo wybrać dowolnie drogę: albo wykorzysta do celów oceny kompetencji jednostek notyfikowanych – akredytację, albo wybierze inne narzędzie, lecz wówczas musi udowodnić Komisji Europejskiej, że wybrana metoda jest nie gorsza niż akredytacja.

Polska postanowiła wykorzystać akredytację do potrzeb notyfikacji, czego wyrazem była nowelizacja ustawy o systemie oceny zgodności i – w konsekwencji – niezwykle ożywiła współpraca Polskiego Centrum Akredytacji z właściwymi organami autoryzującymi do poszczególnych dyrektyw. Współpraca jest realizowana w postaci cyklu spotkań dwustronnych, czasem trójstronnych, ale również, niekiedy – poprzez powołanie mieszanych zespołów roboczych, których zadaniem jest wypracowanie stanowiska w dwóch podstawowych sprawach: zakresu udzielonej akredytacji i sposobu oceny kompetencji jednostek oceniających zgodność. Inną, niezwykle cenną, formą współpracy są porozumienia, zawarte przez PCA z poszczególnymi regulatorami. Nigdy w historii Polskiego Centrum Akredytacji współpra-

ca z administracją państwową nie była tak efektywna jak obecnie. Sprawdzone narzędzie akredytacyjne jest wreszcie z powodzeniem wykorzystywane przez większość organów autoryzujących administracji publicznej.

Kierownictwo Polskiego Centrum Akredytacji podjęło działania, mające na celu poprawę warunków lokalowych. Chcemy zapewnić wszystkim specjalistom zatrudnionym w PCA odpowiednio przestronne i właściwie wyposażone stanowiska pracy. Obecna siedziba została kupiona ze środków własnych i zaciągniętego kredytu hipotecznego w 2005 roku, z perspektywą docelowego zatrudnienia maksymalnie 50 pracowników. A na dzień dzisiejszy jest już ich blisko 70. Dotychczasowe działania adaptacyjne: przerobienie sali wykładowej na pokoje biurowe, przystosowanie części holu wejściowego na kancelarię, zamiana pokoiów spotkań z klientami i auditorami na biurowe oraz „dogęszczenie”, czyli likwidacja jednoosobowych pokoiów – poprawiły na pewien czas warunki pracy, ale dalszych rezerw już nie ma.

Po ponad dwuletniej analizie rynku nieruchomości (około 50 lokalizacji), po rozważeniu koncepcji wynajmu, zakupu nowego budynku lub wymagającego remontu, stwierdziliśmy, że najlepszym – i najtańszym – rozwiązaniem będzie zakup działki budowlanej i rozpoczęcie procesu inwestycyjnego. Planujemy jego realizację w ciągu najbliższych trzech lat. W uchwale nr 5/2013 z 26.11.2013 r., Rada ds. Akredytacji – po zapoznaniu się z informacją o stanie lokalowym PCA – pozytywnie zaopiniowała nasze działania inwestycyjne.

2

Organizacja i system zarządzania

2.1

Ewaluacja EA MLA

Podczas posiedzenia Rady EA ds. Wielostronnego Porozumienia (EA Multilateral Agreement Council, EA MAC), w dniach 24-25 kwietnia 2013 r., członkowie porozumienia EA MLA dyskutowali nad wynikami ponownej ewaluacji Polskiego Centrum Akredytacji, przeprowadzonej w kwietniu 2012 r.

Wyniki ewaluacji oraz sposób jej przeprowadzenia zostały, przed spotkaniem, poddane wnikliwej analizie przez Task Force Group (TFG), złożonej z przedstawicieli czterech jednostek akredytujących: Portugalii, Grecji, Niemiec i Cypru. Raport TFG został odczytany wszystkim członkom MAC podczas posiedzenia, a następnie poddany dyskusji, podczas której wyjaśniono wszelkie niejasne kwestie. Przedstawiciele PCA mieli możliwość wygłoszenia na forum swojego stanowiska.

W wyniku głosowania, które odbyło się bez obecności przedstawicieli PCA oraz członków zespołu oceniającego, **Rada EA ds. Wielostronnego Porozumienia podjęła decyzję o utrzymaniu przez PCA statusu sygnatariusza EA MLA w obszarze: wzorcowań, badań, inspekcji oraz certyfikacji systemów zarządzania, wyrobów i osób.**

Podczas kolejnego posiedzenia Rady, które odbyło się w dniach 2-3 października 2013 r., członkowie porozumienia EA MLA dys-

kutowali nad stanem wdrożenia systemu akredytacji w obszarze notyfikacji w Polsce. Ostatecznie, biorąc pod uwagę wyniki przeglądu przedstawionego przez PCA raportu, potwierdzono, że proces ewaluacji PCA, rozpoczęty w 2012 roku, uważa się za zamknięty.

Równolegle, w 2013 r., kontynuowana była ewaluacja PCA w zakresie działalności akredytacyjnej w obszarze weryfikatorów GHG, w odniesieniu do ISO 14065 oraz rozporządzenia KE 600/2012. Ewaluacja PCA w tym zakresie rozpoczęła się oceną w siedzibie PCA, w kwietniu 2012 r. i była kontynuowana w 2013 r. w dwóch etapach:

- ocena funkcjonowania PCA, na podstawie przestanej dokumentacji (sierpień 2013 r.);
- obserwacja oceny w siedzibie weryfikatora GHG, przeprowadzonej przez zespół oceniający PCA oraz ewaluacja w siedzibie PCA, w dniach 2 i 3 października 2013 r.

Jednocześnie, podczas posiedzenia Rady (2-3 października 2013 r.) potwierdzono, na podstawie wstępnej oceny dokumentacji dostarczonej przez PCA wraz z wnioskiem o uzyskanie statusu sygnatariusza EA MLA w zakresie akredytacji weryfikatorów GHG, że warunki określone w artykule 64 (4) rozporządzenia 600/2012 zostały spełnione.

2.2

Doskonalenie systemu zarządzania

2.2.1

Analiza ryzyka

W 2013 roku przeprowadzona została ocena ryzyka, zgodnie z procedurą zarządzania ryzykiem (PA-22). Proces został przeprowadzony w następujących etapach:

- identyfikacja ryzyka, w odniesieniu do celów w planie strategicznym;
- analiza ryzyka, w oparciu o założone kryteria;
- ocena ryzyka przez kierownictwo;
- mapowanie ryzyka;

- monitorowanie ryzyka, czyli opracowanie planów działań eliminujących i minimalizujących skutki ryzyka oraz okresowa ich weryfikacja.

Ryzyka ocenione najwyżej zostały ponownie przeanalizowane pod względem funkcjonujących w PCA mechanizmów systemu zarządzania, tj.:

- przewidywane zmiany w przepisach i wymaganiach normatywnych;
- czas od poprzedniego audytu / auditu w obszarze oraz stan realizacji działań korygujących;
- wyniki przeglądu zarządzania oraz stan działań zatwierdzonych do realizacji w wyniku przeglądu zarządzania;
- wyniki ocen i kontroli zewnętrznych oraz stan realizacji działań korygujących, wynikających z tych ocen.

Wyniki oceny ryzyka zostały uwzględnione przy opracowaniu planu audytu wewnętrznego na 2014 rok.

2.2.2

Planowanie i sprawozdawczość

W PCA funkcjonuje kaskadowy system planowania i sprawozdawczości. Proces ten jest realizowany w oparciu o procedurę PA-21 *Planowanie i sprawozdawczość*, której celem jest określenie zasad związanych z planowaniem działalności PCA we wszystkich komórkach organizacyjnych oraz nadzorowaniem ich realizacji, w celu zapewnienia skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania PCA i zwiększenia efektywności podejmowanych aktywności.

Zgodnie z procedurą, opracowywane są następujące rodzaje planów:

- plan strategiczny – wieloletni plan aktywności PCA (3-5 lat), określający główne obszary aktywności PCA oraz definiujący priorytetowe cele roczne, w ramach cykli planistycznych, w perspektywie wieloletniej, w następujących obszarach: zarządzanie finansami, organizacja i system zarządzania, zarządzanie kapitałem ludzkim, zarządzanie relacjami zewnętrznymi, zarządzanie działalnością akredytacyjną, zarządzanie działalnością szkoleniową, zarządzanie zasobami materiałowo-technicznymi;
- plan główny – plan pracy PCA na dany rok, określający zadania z planu strategicznego, przeznaczone do realizacji w danym roku, rozwinięte do szczebla wykonalności;

- plan wykonawczy – plan pracy komórek organizacyjnych na dany rok, określający podzadania, niezbędne do realizacji zadań określonych w planie głównym;
- załączniki funkcjonalne do planu wykonawczego – przedstawiają harmonogramy realizacji podzadań planu wykonawczego, określające osoby, terminy, czynności i koszty.

W 2013 roku, w planie strategicznym uwzględniono 33 cele (w tym 7 celów obejmujących realizację zadań bieżących), które zostały rozwinięte do 129 w planie głównym (w tym obejmujących 57 zadań bieżących) oraz 335 zadań w planie wykonawczym.

Plany wykonawcze były monitorowane na bieżąco przez kierowników działów, natomiast plan główny – w okresach półrocznych – przez najwyższe kierownictwo PCA.

W odniesieniu do planu głównego na 2013 rok, na 123 zidentyfikowane zadania: w 100% zrealizowano – 58 zadań, częściowo zrealizowano – 62 zadania, nie zrealizowano – 3. Zadania, po analizie dokonanej podczas przeglądu zarządzania, będą realizowane w 2014 r.

2.3

Komitet Odwoławczy i Rada ds. Akredytacji

Komitet Odwoławczy

Przy PCA funkcjonuje Komitet Odwoławczy, powołany przez ministra właściwego do spraw gospodarki, na mocy art. 36 ustawy o systemie oceny zgodności z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz.U. 2010 r., nr 138, poz. 935 ze zm.). W skład Komitetu wchodziły osoby posiadające odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie akredytacji, wskazane przez ministrów i kierowników urzędów centralnych, właściwych ze względu na przedmiot akredytacji, pozytywnie zaopiniowane przez Polskie Centrum Akredytacji. Komitet liczy obecnie 10 członków.

W 2013 r. wpłynęły do Komitetu cztery odwołania, dotyczące:

- decyzji zawieszenia akredytacji laboratorium badawczego w części zakresu akredytacji;
- decyzji ograniczenia zakresu akredytacji jednostce certyfikującej wyroby;
- decyzji zawieszenia akredytacji jednostce certyfikującej wyroby;
- decyzji dot. odmowy rozszerzenia zakresu akredytacji dla laboratorium badawczego.

Wszystkie odwołania zostały rozpatrzone w terminie określonym w ustawie o systemie oceny zgodności (60 dni od dnia doręczenia odwołania), z czego 3 zostały oddalone; 1 zostało przekazane do PCA do ponownego rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 18, ust. 2 ustawy o systemie oceny zgodności, trzy jednostki oceniające zgodność, których odwołania zostały oddalone przez Komitet Odwoławczy, złożyły skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, z czego w dwóch przypadkach skarga została odrzucona, a jedna sprawa jest w toku. Ponadto, w jednym z ww. przypadków odrzuconej skargi przez WSA, strona wniosła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Rada ds. Akredytacji

W 2013 r. Rada ds. Akredytacji obradowała podczas dwóch posiedzeń:

26 marca 2013 r. - podczas posiedzenia przedstawiono: Sprawozdanie z działalności Polskiego Centrum Akredytacji za 2012 rok, Sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. oraz projekt Planu finansowego Polskiego Centrum Akredytacji na 2014 rok. Dodatkowo przedstawiono członkom Rady nowy dokument: Kierunki rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2012-2014 (w perspektywie roku 2013).

26 listopada 2013 r. - podczas tego posiedzenia przedstawiono: Wstępne sprawozdanie z działalności merytorycznej i finansowej Polskiego Centrum Akredytacji oraz Aktualizację kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej na lata 2012-2014. Dodatkowo omówiono stan zaawansowania ocen w procesach akredytacji i nadzoru dla celów notyfikacji. Podczas wystąpienia Dyrektora PCA zostały zaprezentowane prace związane z poprawą warunków lokalowych oraz stanu kadrowego PCA. Dyrektor dokonał porównania działalności PCA w latach 2010-2013.

Ponadto, w 2013 r. Rada ds. Akredytacji zaopiniowała projekt polityki PCA - DA-11 Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji.

2.4

Rozpatrywanie skarg na PCA i akredytowane jednostki oceniające zgodność

Skargi dotyczące działalności PCA

W 2013 r. PCA przyjęło i rozpatrzyło ogółem 11 skarg i wniosków dotyczących działalności PCA, z czego:

- uznano – 2;
- uznano częściowo – 2;
- nie uznano – 7.

Skargi dotyczące działalności akredytowanych jednostek oceniających zgodność

W 2013 r. PCA przyjęło 24 skargi na działalność akredytowanych podmiotów, które dotyczyły:

- laboratoriów badawczych – 16 (na 1165 akredytowanych);
- jednostek certyfikujących wyroby – 4 (na 76 akredytowanych);
- jednostek certyfikujących systemy zarządzania – 2 (na 34 akredytowane);
- jednostek certyfikujących osoby – 1 (na 13 akredytowanych);
- weryfikatora EMAS – 1 (na 7 akredytowanych).

W wyniku postępowania uzyskano następujące rozstrzygnięcia skarg:

- uznano – 9;
- uznano częściowo – 6;
- nie uznano – 6;
- sprawy w toku (niezakończone) – 3.

3

Zarządzanie działalnością akredytacyjną

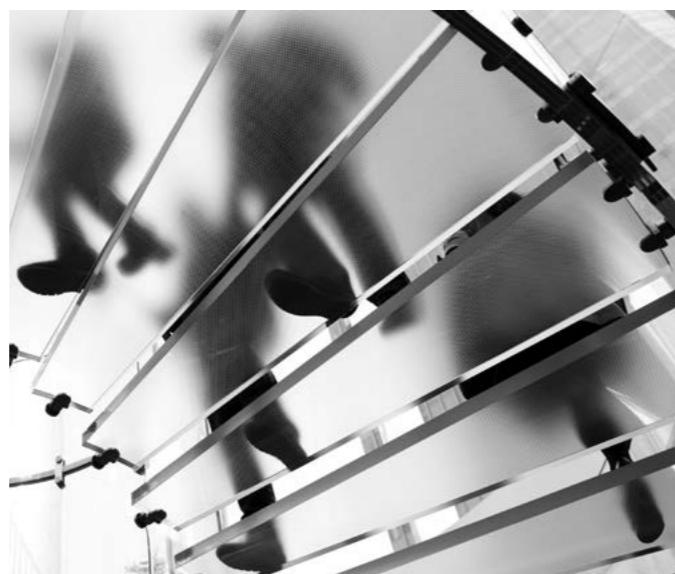
Zarządzanie działalnością akredytacyjną Biura ds. Akredytacji, realizowane jest przy udziale Kolegium Kierownika Biura ds. Akredytacji. Członkami Kolegium są kierownicy działów akredytacyjnych, pełnomocnik ds. systemu zarządzania oraz kierownicy innych działów, odpowiedzialni między innymi za współpracę z auditorami oraz za doskonalenie kompetencji auditorów. W 2013 roku odbyło się 18 spotkań Kolegium. Pisemne ustalenia z każdego Kolegium umożliwiają monitorowanie działań, będących rezultatem dyskusji na każdym ze spotkań. Do najważniejszych zadań Kolegium Kierownika Biura ds. Akredytacji w 2013 roku należało m.in.: opiniowanie i wdrażanie dokumentów organizacji międzynarodowych EA/ILAC/IAF, opiniowanie zmian do dokumentów PCA, a także kwalifikacja i rozpatrywanie skarg na PCA oraz jednostki oceniające zgodność.

3.1

Realizacja ocen w procesach akredytacji i nadzoru

Zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności (Dz.U. 2010 r., nr 138, poz. 935 ze zm.), PCA prowadzi procesy akredytacji i nadzoru nad następującymi jednostkami oceniającymi zgodność:

- laboratoria badawcze, wzorcujące i medyczne;
- jednostki certyfikujące wyroby, systemy zarządzania i osoby;
- jednostki inspekcyjne;
- weryfikatorzy EMAS i GHG;
- organizatorzy badań biegłości.

	Razem	Laboratoria badawcze	Laboratoria wzorcujące	Laboratoria medyczne	Organizatorzy badań biegłości	Jednostki certyfikujące wyroby	Jednostki certyfikujące systemy	Jednostki certyfikujące osoby	Jednostki inspekcyjne	Weryfikatorzy EMAS	Weryfikatorzy GHG
Ważnych akredytacji na koniec roku	1437	1165	111	7	4	76	34	13	13	7	7
Złożonych wniosków o akredytację	86	68	4	0	1	2	5	2	2	0	2
Złożonych wniosków w nadzorze (łącznie), w tym:	1521	1252	87	13	2	101	39	7	7	4	9
wniosków o rozszerzenie	745	585	55	4	1	60	26	5	4	0	1
wniosków o uaktualnienie	736	683	7	7	2	27	1	2	2	0	5
wniosków o przeniesienie	144	119	6	2	0	8	6	0	1	1	0
wniosków o przedłużenie	482	405	41	0	0	16	10	3	3	2	2
Udzielonych akredytacji	103	87	8	1	0	3	1	0	1	1	1
Zawieszonych akredytacji - w dniu 31.12.2013	17	11	0	0	0	4	0	0	1	0	1
Cofnięć akredytacji	61	53	0	0	0	2	1	0	1	0	4
Procesów akredytacji w trakcie realizacji - w dniu 31.12.2013	97	78	5	1	1	1	5	1	2	1	2
Przerwań procesów akredytacji	10	8	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Procesy akredytacji, w tym:											
wizytacji wstępnych	27	23	4	0	0	0	0	0	0	0	0
przeglądów dokumentacji	93	73	5	0	1	3	5	2	2	1	1
ocen na miejscu	105	87	8	0	1	4	0	1	1	1	2
obserwacji (prowadzonych osobno)	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Procesy nadzoru:											
ocen na miejscu	1366	1090	111	12	3	82	37	15	16	6	8
obserwacji (prowadzonych osobno)	172	1	0	0	0	71	76	8	0	6	11
przeglądów dokumentacji (zamiast ocen na miejscu)	98	43	17	0	0	24	14	1	0	0	0

Tabela nr 1.

3.2

Monitorowanie zgodności wymagań PCA z wymaganiami międzynarodowymi

3.2.1

Zmiana kryterium akredytacji w zakresie weryfikatorów GHG

W celu dostosowania procesu akredytacji i weryfikacji do wymagań wspólnotowych, w dniu 1 lipca 2013 r., PCA opublikowało Komunikat nr 123 w sprawie akredytacji weryfikatorów GHG, z uwzględnieniem wymagań akredytacyjnych, wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012. Zgodnie z tym Komunikatem, od 1 lipca 2013 r. akredytacja weryfikatorów rocznych raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych, składanych do celów ubiegania się o przydział uprawnień, zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE, jest prowadzona na zgodność z:

- normą PN-EN ISO 14065 *Gazy cieplarniane – Wymagania dla jednostek prowadzących walidację i weryfikację dotyczącą gazów cieplarnianych do wykorzystania w akredytacji lub innych formach uznawania*; oraz
- rozporządzeniem Komisji (UE) nr 600/2012 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie weryfikacji raportów na temat wielkości emisji gazów cieplarnianych i raportów dotyczących tonokilometrów oraz akredytacji weryfikatorów zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady.

Akredytowani weryfikatorzy zostali zobowiązani do wprowadzenia wymagań ww. rozporządzenia tak, aby możliwe było dokonanie oceny ich wdrożenia do 31 grudnia 2013 roku. Jednocześnie został znowelizowany dokument DAVG-01 *Akredytacja weryfikatorów rocznych raportów dotyczących emisji gazów cieplarnianych. Wymagania szczegółowe*. Wydanie 3. tego dokumentu zostało poprzedzone komunikatem nr 130 z dnia 28.08.2013 r. w sprawie akredytacji weryfikatorów GHG. Aktualizacja dokumentu podyktowana była uwzględnieniem w działalności akredytacyjnej szczegółowych wymagań wynikających z rozporządzenia Komisji (UE) nr 600/2012 oraz dokumentów pomocniczych (wytycznych), opracowanych i rekomendowanych przez Komisję Europejską. Wprowadzone zmiany zostały uzgodnione z Ministerstwem Środowiska.

3.2.2

Projekt nowelizacji polityki dotyczącej spójności pomiarowej

W związku z nowelizacją dokumentu ILAC-P10:01/13 Polityka ILAC dotycząca spójności pomiarowej wyników pomiarów, w PCA opracowano harmonogram prac i dokonano nowelizacji dokumentu DA-06 Polityka dotycząca zapewnienia spójności pomiarowej, wydanie 4. z 17.11.2011 r. Nowelizacja dokumentu dotyczyła głównie doprecyzowania zasad zapewnienia zaufania do pomiarów użytych w ocenie zgodności, gdy wzorcowania urządzeń stosowanych do pomiarów nie mogą być wykonane ściśle w jednostkach SI.

W tych przypadkach wzorcowanie powinno zapewnić zaufanie do pomiarów, przez ustalenie powiązania z odpowiednimi wzorcami jednostek miar, na przykład poprzez:

- wykorzystywanie certyfikowanych materiałów odniesienia, dostarczonych przez kompetentnego dostawcę (by zapewnić wiarygodne, fizyczne lub chemiczne charakterystyki materiału);
- wykorzystywanie ustalonych metod i/lub uzgodnionych wzorców (jednoznacznie opisanych i przyjętych przez wszystkie zainteresowane strony).

Za wybór sposobu spełnienia powyższych wymagań odpowiedzialne jest laboratorium, które powinno dostarczyć odpowiednio udokumentowane dowody, w celu ich oceny przez PCA. Opublikowanie wydania piątego dokumentu DA-06 planowane jest w drugim kwartale 2014 roku.

W zakresie akredytacji laboratoriów wzorcujących, w styczniu 2013 r. opublikowana została na stronach ILAC znowelizowana wersja dokumentu ILAC P14:01/2013 *Polityka ILAC dotycząca niepewności pomiaru przy wzorcowaniu*. Dokument w nowej wersji został przetłumaczony na język polski i jest dostępny na stronie internetowej PCA. Z kolei w grudniu 2013 r. opublikowana została na stronach EA znowelizowana wersja dokumentu EA-4/02 *Wyrażanie niepewności pomiaru przy wzorcowaniu*. Dokument ten był przedmiotem analiz, opiniowania i uzgodnień. W 2014 roku PCA planuje opublikowanie na swojej stronie internetowej tłumaczenia na język polski nowej wersji tego dokumentu.

3.3

Rozwój działalności akredytacyjnej

3.3.1

Realizacja rozszerzeń działalności akredytacyjnej w zakresie jednostek certyfikujących wyroby

PCA rozszerzyło zakres usług o akredytację jednostek certyfikujących wyroby wg programów GLOBALG.A.P.:

- Zintegrowane zapewnienie bezpieczeństwa i jakości w gospodarstwie, wydanie 4.
- Roślinny materiał rozmnożeniowy, wydanie 2.

Zgodnie z Komunikatem PCA nr 135 z dnia 16.12.2013 r., przyjmowanie wniosków rozpoczęło z dniem publikacji tego komunikatu. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu w wyżej wymienionym obszarze jest spełnienie wymagań akredytacyjnych wymienionych w programach GLOBALG.A.P. oraz w dokumencie DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących. Wymagania szczegółowe.

PCA poinformowało również o rozszerzeniu działalności akredytacyjnej o akredytację jednostek certyfikujących wyroby w zakresie integrowanej produkcji roślin. Zgodnie z Komunikatem nr 136 z dnia 16.12.2013 r., warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu w wyżej wymienionym zakresie jest spełnienie wymagań akredytacyjnych wymienionych w dokumencie DACW-01 *Akredytacja jednostek certyfikujących. Wymagania szczegółowe* oraz wymagań zawartych w rozdziale 6. ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o *środkach ochrony roślin* (Dz. U. 2013 poz. 455).

Zgodnie z Komunikatem Nr 122 z dnia 19.04.2013 r., PCA rozszerzyło swoją ofertę o akredytację jednostek certyfikujących wyroby, prowadzących certyfikację procesu produkcji, kontroli, składowania i transportu produktów kosmetycznych (GMP) wg normy PN-EN ISO 22716:2009 - *Kosmetyki – Dobre praktyki produkcji (GMP) – Przewodnik dobrych praktyk produkcji*. Warunkiem ubiegania się o akredytację lub rozszerzenie zakresu w wyżej wymienionym obszarze jest spełnienie wymagań akredytacyjnych wymienionych w dokumencie DACW-01.

3.3.2

Harmonizacja działalności akredytacyjnej

W 2013 r. PCA kontynuowało prace dotyczące harmonizacji działalności akredytacyjnej w obszarze wykonywania pomiarów parametrów fizycznych wyposażenia medycznego – testów eksploatacyjnych w radioterapii i testów specjalistycznych w medycynie nuklearnej. Powołano Grupę Ekspertką do Spraw Akredytacji Laboratoriów Badawczych Wykonujących Badania w Obszarze Medycyny Nuklearnej i Radioterapii, której powierzono nowelizację dokumentu PCA – DAB-09 *Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych*, wydanie 1. z 29.06.2012 r. Celem tego dokumentu jest umożliwienie spełnienia wymagania § 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej (Dz. U. Nr 51, poz. 265, z późniejszymi zmianami) w zakresie akredytacji podmiotów wykonujących testy urządzeń stosowanych w obszarze rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, jak również medycyny nuklearnej i radioterapii, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005.

W celu harmonizacji podejścia do oceny kompetencji laboratoriów kryminalistycznych, rozpoczęto również działania związane z opracowaniem dokumentu DAB-10 *Program akredytacji laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych*, jako wymagań specyficznych i wytycznych dotyczących potwierdzania kompetencji laboratoriów wykonujących badania w dziedzinie nauk sądowych, ze szczególnym uwzględnieniem badań DNA i badań daktyloskopijnych, w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Powołano Grupę Ekspertką do Spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania DNA i Daktyloskopijne, której celem jest opracowanie, w uzgodnieniu z zainteresowanymi stronami, programu akredytacji, zgodnie z Decyzją Ramową Rady 2009/905/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie akredytacji dostawców usług kryminalistycznych wykonujących czynności laboratoryjne.

Obie wymienione Grupy są organem doradczym Kierownika Biura ds. Akredytacji w sprawach technicznych, dotyczących akredytacji laboratoriów badawczych, wykonujących badania w powyższych obszarach. Po zrealizowaniu powierzonych im zadań i opublikowaniu przez PCA dokumentów, do opracowania których zostały powołane, Grupy Ekspertkie zostają automatycznie rozwiązane.

3.3.3

Doskonalenie procesów akredytacji i nadzoru

W ramach doskonalenia procesów akredytacji i nadzoru laboratoriów badawczych, znowelizowano dokument DAB-07 *Akredytacja laboratoriów badawczych. Wymagania szczegółowe*. Zmiany wprowadzone w dokumencie podyktowane były koniecznością doprecyzowania zapisów w odniesieniu do badań / pobierania próbek, których wyniki są wykorzystywane w obszarach oceny zgodności / procesach decyzyjnych, dla których przepisy prawa ustalają wymagania dotyczące badań lub funkcjonowania laboratoriów badawczych. Wraz ze zmianą dokumentu DAB-07 i zaktualizowaniem formularza wniosku o akredytację dla laboratoriów badawczych (FAB-01), umożliwiono wnioskowanie o akredytację metod wymienionych w przepisach prawa.

Kontynuowane były również prace związane z doskonaleniem zasad raportowania wyników ocen przeprowadzanych przez PCA. Opracowano koncepcję i zrealizowano program pilotażowy w obszarze ocen w procesach nadzoru, umożliwiający przygotowanie w skróconym terminie – do dwóch tygodni od dnia przeprowadzenia oceny - kompletnych raportów z oceny.

Pogłębienie standaryzacji opisu kompetencji laboratoriów badawczych w zakresach akredytacji także było przedmiotem działań doskonalących w PCA. Opracowano wzór opisu kompetencji laboratorium badawczego w zakresie akredytacji laboratoriów wykonujących badania chemiczne i mikrobiologiczne żywności. Rozpoczęto prace w odniesieniu do laboratoriów wykonujących badania mechaniczne i elektryczne.

3.3.4

Doskonalenie wsparcia eksperckiego

W ramach doskonalenia wsparcia eksperckiego oraz w związku z nową normą ISO 15189:2012, w 2013 r., zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora PCA, powołano **Komitet Techniczny Specjalistyczny ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych**. Jest to organ doradczy Kierownika Biura ds. Akredytacji. Do składu Komitetu powołano przedstawicieli wszystkich stron, istotnie zainteresowanych funkcjonowaniem systemem oceny

zgodności w zakresie medycznych laboratoriów diagnostycznych. W Komitecie reprezentowane są: Ministerstwo Zdrowia, Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego, Państwowy Zakład Higieny, Uniwersytet Medyczny w Łodzi - Katedra i Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej oraz przedstawiciele ośrodków naukowych i jednostek oceniających zgodność. Podstawowym zadaniem komitetu jest szeroko rozumiane doradztwo, świadczone PCA w sprawach technicznych, dotyczących akredytacji laboratoriów badawczych, działających w obszarze medycznej diagnostyki laboratoryjnej, obejmującej badania laboratoryjne in vitro materiału biologicznego pochodzenia ludzkiego, pobranego dla celów profilaktycznych, diagnostycznych i leczniczych lub sanitarno-epidemiologicznych, a także ustalenia zgodności tkankowej. Ponadto, zadaniem komitetu jest opiniowanie dokumentów normatywnych, zawierających specyficzne wymagania akredytacyjne dla jednostek oceniających zgodność, opracowywanie lub opiniowanie właściwych programów akredytacji oraz wytycznych interpretacyjnych, w celu harmonizacji podejścia i usprawnienia ocen prowadzonych przez PCA w obszarze medycznej diagnostyki laboratoryjnej. Komitet powołano na 4-letnią kadencję.

Opracowano długoterminowe plany pracy komitetów technicznych – zarówno powyższego, jak i **Komitetu Technicznego Specjalistycznego ds. Rolnictwa i Żywności**.

W 2013 roku rozpoczął swoją działalność **Specjalistyczny Komitet Techniczny ds. Środowiska**. Działania tego Komitetu obejmują obszar środowiska, z funkcjonującymi w tym zakresie laboratoriami badawczymi, jednostkami inspekcyjnymi i certyfikującymi. Głównym jego celem jest doradztwo PCA w zakresie oceny kompetencji technicznych podmiotów posiadających lub ubiegających się o akredytację w obszarze środowiska. Skład komitetu zapewnia udział wszystkich stron, istotnie zainteresowanych akredytacją w tym obszarze, takich jak: Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Gospodarki, ośrodki naukowe, jednostki oceniające zgodność oraz organizacje reprezentujące interes społeczny. Do zadań Komitetu należy m.in.: opiniowanie programów akredytacji, interpretowanie dokumentów zawierających wymagania akredytacyjne, wskazywanie kierunków rozwoju działalności akredytacyjnej w obszarze środowiska. Komitet powołano na 4-letnią kadencję, rozwiązując jednocześnie, działający wcześniej, Komitet Techniczny ds. Akredytacji Weryfikatorów.

W ramach rozwoju struktur stanowiących wsparcie zewnętrzne dla działalności akredytacyjnej, zarządzeniem Dyrektora PCA, Nr 187, z dnia 18.12.2012 r., powołano **Grupę Ekspertów ds. Dyrektyw**. Do zadań stawianych przed Grupą należy:

- reprezentowanie PCA w pracach Directive Networks, utworzonych przy EA;
- identyfikacja obszarów wymagających opracowywania wytycznych interpretacyjnych, w celu ujednoczenia ocen prowadzonych przez PCA w ramach danej dyrektywy/ rozporządzenia;
- opracowanie zasad formułowania zakresów akredytacji w odniesieniu do poszczególnych dyrektyw / rozporządzeń i modułów / systemów przyjętych w tych dyrektywach / rozporządzeniach;
- wypracowanie zasad współpracy z organami władzy ustawodawczej oraz wykonawczej, np. Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej czy Ministerstwem Gospodarki, w zakresie uczestnictwa w opiniowaniu aktów prawnych, w których ustawodawca zamierza wykorzystać akredytację.

W 2013 r. Grupa Ekspertów ds. Dyrektyw angażowana była do opracowania załącznika do wniosku o akredytację do celów notyfikacji, w odniesieniu do 21 dyrektyw: 89/686/EWG, 92/42/EWG, 93/15/EWG, 94/25/WE, 96/98/WE, 97/23/WE, 2000/14/WE, 2006/42/WE, 2007/23/WE, 2008/57/WE, 2009/48/WE, 2009/105/WE, 2009/142/WE, 94/9/WE, 95/16/WE, 99/5/WE, 2000/9/WE, 2004/22/WE, 2004/108/WE, 2009/23/WE, 2010/35/WE.

3.3.5

Ocena jednostek notyfikowanych

Ramy prawne określone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 oraz decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008, mają m.in. na celu zwiększenie zaufania do oceny zgodności wyrobów, poprzez wykorzystanie akredytacji w ocenie kompetencji jednostek notyfikowanych. Intencją taką wyrażono w art. R22 decyzji nr 768/2008, wymieniając certyfikat akredytacji jako jeden z niezbędnych dokumentów składanych przez jednostki oceniające zgodność do organu autoryzującego. Tym samym certyfikat akredytacji został wskazany jako warunek wstępny wnioskowania o notyfikację.

W 2013 r. PCA kontynuowało współpracę z ministerstwami i urzędami centralnymi w zakresie oceny jednostek notyfikowanych. Opublikowano 1. wydanie dokumentu DA-11 *Akredytacja jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji*. Celem opracowania dokumentu było przedstawienie polityki PCA w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, działających jako jednostki notyfikowane, realizujące zadania wynikające ze wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego. Dokument

DA-11 powstał we współpracy oraz w uzgodnieniu z Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Urzędem Transportu Kolejowego i Radą ds. Akredytacji. Jego publikacja poprzedzona została Komunikatem nr 131 z dnia 26.09.2013 r., w sprawie *akredytacji jednostek oceniających zgodność do celów notyfikacji*.

W wyniku współpracy z Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, opracowano i opublikowano dokument DAN-01 *Akredytacja jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 (CPR)*. W dokumencie podano szczegółowe wymagania akredytacyjne, które powinna spełniać jednostka certyfikująca wyroby lub laboratorium badawcze, ubiegające się o akredytację w zakresie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR) dla celów notyfikacji. W PCA opracowano również zasady przeprowadzania ocen do celów notyfikacji do CPR, z zastosowaniem wymagań określonych w DAN-01, zasady łączenia ocen do celów notyfikacji z ocenami w nadzorze (w przypadku posiadania akredytacji) oraz formy ujmowania obszaru CPR w zakresach akredytacji. Do końca 2013 r., 18 jednostek certyfikujących wyroby oraz 14 laboratoriów badawczych, uzyskało akredytację w zakresie CPR.

Kolejnym dokumentem dotyczącym ocen jednostek notyfikowanych był dokument DAN-02 *Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie - uzgodniony z Urzędem Transportu Kolejowego (UTK)*. Polskie Centrum Akredytacji opublikowało dokument 26 lipca 2013 r. Podano w nim szczegółowe wymagania akredytacyjne, które powinny spełnić jednostki certyfikujące lub laboratoria badawcze, ubiegające się o akredytację w zakresie oceny składników i podsystemów interoperacyjności systemu kolei do celów autoryzacji i notyfikacji do dyrektywy 2008/57/WE. Dokument DAN-02 został uzgodniony z Urzędem Transportu Kolejowego (UTK). Pierwsze wnioski o akredytację w odniesieniu do dyrektywy 2008/57/WE będą finalizowane w PCA w 2014 r.

3.3.6

Zmiany norm akredytacyjnych

Laboratoria badawcze

W obszarze akredytowanej działalności laboratoriów, w roku 2013 r. miała miejsce zmiana wymagań akredytacyjnych dla medycznych laboratoriów diagnostycznych. Norma PN-EN ISO 15189:2008 została zastąpiona przez normę PN-EN ISO 15189:2013 – *Laboratoria medyczne – Wymagania dotyczące jakości i kompetencji*.

Zgodnie z Rezolucją ILAC nr 16.21, podjętą przez Zgromadzenie Ogólne ILAC w dniu 26 października 2012 roku, dzień 1.03.2016 roku został ustalony jako ostateczny termin wdrożenia do stosowania normy ISO 15189:2013 przez akredytowane medyczne laboratoria diagnostyczne. W związku z powyższym, w PCA opracowano i uruchomiono harmonogram przedsięwzięcia związanego z nowelizacją wymagań akredytacyjnego laboratoriów medycznych. Zorganizowano spotkanie z Komitetem Technicznym Specjalistycznym ds. Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych, ukierunkowane na realizację zadań związanych z przygotowaniem do wdrożenia wymagań akredytacyjnych dotyczących normy PN-EN ISO 15189:2013. Komitet zaopiniował projekt Komunikatu PCA w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla medycznych laboratoriów diagnostycznych, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO 15189:2013.

Jednostki certyfikujące wyroby

W związku ze zmianą kryterium akredytacji dla jednostek certyfikujących wyroby, PCA w Komunikacie nr 125 z dnia 24.07.2013 r., w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących wyroby, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013 poinformowało, że dzień 15.09.2015 r. został ustalony jako ostateczny na wdrożenie wymagań PN-EN ISO/IEC 17065:2013 przez akredytowane jednostki certyfikujące wyroby oraz przedstawiło zasady postępowania PCA w okresie przejściowym.

Jednostki certyfikujące osoby

W związku ze zmianą kryterium akredytacji dla jednostek certyfikujących osoby, PCA w Komunikacie nr 127 z dnia 24.07.2013 r., w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących oso-

by, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO/IEC 17024:2012 poinformowało, że dzień 1.07.2015 r. został ustalony jako ostateczny na wdrożenie wymagań PN-EN ISO/IEC 17024:2012 przez akredytowane jednostki certyfikujące osoby oraz przedstawiło zasady postępowania PCA w okresie przejściowym.

Jednostki certyfikujące systemy zarządzania środowiskowego

W związku ze zmianą kryterium akredytacji dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego, PCA w Komunikacie nr 126 z dnia 24.07.2013 r., w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących systemy zarządzania środowiskowego, wynikających z opublikowania ISO/IEC TS 17021-2:2012 poinformowało, że dzień 15.08.2015 r. został ustalony jako ostateczny termin wdrożenia dokumentu ISO/IEC TS 17021-2:2012 przez akredytowane jednostki certyfikujące systemy zarządzania środowiskowego oraz przedstawiło zasady postępowania PCA w okresie przejściowym.

Jednostki inspekcyjne

Należy również uwzględnić Komunikat nr 107, opublikowany w 2012 r., w sprawie wprowadzenia zmian w wymaganiach akredytacyjnych dla jednostek inspekcyjnych, wynikających z opublikowania normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012. Zgodnie z komunikatem ILAC, dzień 1.03.2015 roku został ustalony jako ostateczny termin wdrożenia normy ISO/IEC 17020:2012 przez akredytowane jednostki inspekcyjne.

4

Zarządzanie relacjami zewnętrznymi

4.1

Współpraca z administracją państwową i innymi zainteresowanymi stronami

Laboratoria badawcze

W 2013 r. PCA, z uwagi na trwające prace dotyczące harmonizacji działalności akredytacyjnej w obszarze wykonywania pomiarów parametrów fizycznych wyposażenia medycznego – testów eksploatacyjnych w radioterapii i testów specjalistycznych w medycynie nuklearnej, kontynuowało współpracę z Ministerstwem Zdrowia, jako instytucją właściwą ds. regulacji prawnych dotyczących badań urządzeń stosowanych w obszarze rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, medycyny nuklearnej i radioterapii. Realizowano prace związane z nowelizacją dokumentu DAB-09 *Program akredytacji laboratoriów badawczych wykonujących testy urządzeń radiologicznych*.

Kontynuowano również współpracę nawiązaną z Komendą Główną Policji, nadzorującą krajowe laboratoria kryminalistyczne Policji, wykonujące badania dla potrzeb nauk sądowych, w tym z Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym oraz z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instytutem Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Powołana Grupa Ekspertka

do Spraw Akredytacji Laboratoriów Wykonujących Badania DNA i Daktyloskopijne, której członkowie są przedstawicielami ww. instytucji, realizowała prace związane z opracowaniem programu akredytacji laboratoriów badawczych – dostawców usług kryminalistycznych. Celem opracowania programu jest umożliwienie realizacji wymagania Decyzji Ramowej Rady 2009/905/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r., w sprawie akredytacji dostawców usług kryminalistycznych, wykonujących czynności laboratoryjne w odniesieniu do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. W dokumencie zawarte będą specyficzne wymagania akredytacyjne, stosowane w ocenie kompetencji laboratoriów wykonujących badania w dziedzinie nauk sądowych, ze szczególnym uwzględnieniem badań DNA i badań daktyloskopijnych.

W obszarze akredytacji laboratoriów badawczych, wykonujących badania emisji do środowiska ogólnego, PCA podjęto inicjatywę nawiązania współpracy z Ministerstwem Środowiska, w zakresie określenia zasad oceny / uznawania równoważności metod badawczych stosowanych w badaniach dla potrzeb ochrony środowiska.

Laboratoria wzorcowe

W roku 2013 kontynuowana była współpraca z Głównym Urzędem Miar. Powołana Grupa Robocza, złożona z sześciu ekspertów z Głównego Urzędu Miar i czterech z Polskiego Centrum Akredytacji, kilkakrotnie spotykała się, w celu opracowania określonych dokumentów dotyczących problematyki spójności pomiarowej oraz badań biegotości (porównań międzylaboratoryjnych). W 2014 r. planowana jest kontynuacja prac Grupy, której zadaniem jest uzgodnienie ostatecznej wersji dokumentów.

Jednostki certyfikujące

W obszarze akredytacji jednostek certyfikujących, PCA kontynuowało współpracę z ministerstwami, urzędami centralnymi i innymi organami administracji państwowej, w tym z:

- Ministerstwem Środowiska, odnośnie akredytacji weryfikatorów GHG i EMAS;
- KOBIZE, w zakresie weryfikacji raportów dot. wielkości emisji gazów cieplarnianych i akredytacji weryfikatorów GHG;
- Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w obszarze akredytacji jednostek certyfikujących rolnictwo ekologiczne, produkty tradycyjne i regionalne, integrowaną produkcję roślinną. W ramach współpracy zaktualizowano dokumenty DAC-06 *Program akredytacji jednostek certyfikujących produkty tradycyjne i regionalne w odniesieniu do wyma-*

gań normy PN-EN 45011:2000 i DAC-13 Program akredytacji jednostek certyfikujących w zakresie rolnictwa ekologicznego;

- Ministerstwem Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (MTBiGM), w obszarze Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011. W ramach współpracy uzgodniono dokument DAN-01 *Akredytacja jednostek biorących udział w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych w odniesieniu do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 (CPR)*;
- Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju (wcześniej MTBiGM), w sprawie akredytacji jednostek oceniających zgodność, ubiegających się o status jednostek uprawnionych do działań w obszarze homologacji;
- Urzędem Transportu Kolejowego, w zakresie udzielania akredytacji do celów notyfikacji dla jednostek oceniających zgodność w obszarze dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie. W ramach współpracy uzgodniono dokument DAN-02 *Akredytacja do celów notyfikacji w odniesieniu do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie*;
- Wyższym Urzędem Górniczym (WUG), w zakresie udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym, które przeprowadzają badania i ocenę wyrobów oraz sporządzają opinie dla potrzeb wydawania przez Prezesa WUG decyzji w sprawie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych. W ramach współpracy opracowano projekt dokumentu DAC-21 *Program akredytacji jednostek certyfikujących wyroby wg normy PN-EN 45011:2000 wydających opinie w sprawie wyrobów dopuszczonych do stosowania w zakładach górniczych*.

4.2

Rozwój współpracy międzynarodowej

PCA jest członkiem EA (European co-operation for Accreditation), IAF (International Accreditation Forum, Inc.), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) oraz FALB (Forum of Accreditation and Licencing Bodies). Zgodnie z art. 4. p. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. „każde państwo członkowskie zapewnia, by jego krajowa jednostka akredytująca dysponowała odpowiednimi zasobami, zarówno finansowymi, jak i ludzkimi,

w celu właściwego wykonywania swoich zadań, w tym wypełniania zadań specjalnych, takich jak działalność w ramach europejskiej i międzynarodowej współpracy akredytacyjnej”. Członkostwo w tych organizacjach, a w konsekwencji podpisanie wielostronnych porozumień, zapewnia uznawanie w Europie i na świecie wyników badań akredytowanych laboratoriów oraz certyfikatów wydawanych przez krajowe jednostki certyfikujące i inspekcyjne.

Zgodnie z zasadami członkostwa oraz zarządzeniem Dyrektora PCA nr 190 z 24.01.2013 r., w sprawie wyznaczenia osób do współpracy w ramach organizacji międzynarodowych, w 2013 roku pracownicy PCA brali czynny udział w pracach komitetów, grup roboczych działających przy EA, IAF, ILAC oraz FALB. Praca w komitetach/grupach umożliwia wymianę doświadczeń, a także wpływ na kształtowanie systemu oceny zgodności w wymiarze europejskim i światowym. Jednocześnie PCA jest zobowiązane do implementacji pozyskanej wiedzy. W efekcie współpracy z ww. organizacjami, w 2013 r. pracownicy PCA uczestniczyli w 48 spotkaniach, w wyniku których zdefiniowano 62 nowe wnioski (z których 31 zostało już zrealizowanych, pozostałe zaplanowano do realizacji w 2014 roku). Ponadto, w ramach elektronicznej formy współpracy, PCA zaopiniowało 20 dokumentów (EA – 5, ILAC – 5, IAF – 8, IAF/ILAC – 2), zgłosiło w sprawie 26 dokumentów (EA – 6, ILAC – 9, IAF – 10, IAF/ILAC – 1) oraz wzięło udział w 14 ankietach (EA – 5, ILAC – 2, IAF – 3, KE – 4).

4.2.1 Umowy o współpracy

Umowy w ramach polityki transgranicznej

Ogólną zasadą PCA jest prowadzenie działalności akredytacyjnej na terytorium Polski oraz nieoferowanie akredytacji poza granicami kraju. Polityka ta określona została w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17011, rozporządzenia (WE) nr 765/2008, dokumentu SOGS N595 rev 6 oraz odpowiednich dokumentów EA, IAF i ILAC. W myśl artykułu 11. ww. rozporządzenia oraz zawartych przez PCA wielostronnych porozumień EA MLA, IAF MLA i ILAC MRA - PCA uznaje akredytacje udzielone przez inne jednostki akredytujące, członków tych porozumień, za równoważne swojej akredytacji. Podobnie, zagraniczne jednostki akredytujące, członkowie wielostronnych porozumień, akceptują akredytacje udzielone przez Polskie Centrum Akredytacji. W przypadkach określonych w artykule 6. i 7. rozporządzenia, jednostki akredyt-

tujące mogą podjąć się akredytacji podmiotu zagranicznego w regionie EA. Stosuje się wówczas zasady podane w dokumencie EA-2/13 *EA Cross-Border Accreditation Policy and Procedure for Cooperation between EA Members*, w szczególności te dotyczące współpracy z jednostką akredytującą danego kraju. W tym celu podpisywane są umowy o współpracy w ramach polityki transgranicznej. W 2013 roku, Polskie Centrum Akredytacji podpisało dwie takie umowy: z grecką jednostką akredytującą – ESYD (10.06.2013 r.) oraz z włoską jednostką akredytującą – ACCREDIA (30.07.2013 r.). Wcześniej PCA podpisało umowy z sześcioma jednostkami akredytującymi z: Holandii, Wielkiej Brytanii, Danii, Niemiec, Czech i Turcji. W ramach współpracy transgranicznej, w 2013 roku PCA zrealizowało 12 ocen na zlecenie zagranicznych jednostek akredytujących oraz zleciło wykonanie 3 ocen przez zagraniczne jednostki akredytujące na rzecz PCA.

Umowy dwustronne

W związku z wytycznymi odnośnie zaangażowania się w tworzenie i umacnianie systemu oceny zgodności w krajach wschodnich, 5 sierpnia 2013 r. Polskie Centrum Akredytacji podpisało porozumienie o współpracy z moldawską jednostką akredytującą (National Accreditation Centre of Republic of Moldova - MOLDAC), którego celem jest wymiana informacji i doświadczeń w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność, wzajemny udział w szkoleniach, konferencjach i warsztatach organizowanych dla auditorów i ekspertów prowadzących procesy akredytacji i nadzoru jednostek oceniających zgodność, a także obserwacja realizowanych ocen. Informacja o porozumieniu pomiędzy PCA i MOLDAC została wprowadzona do protokołu z IV posiedzenia Polsko-Moldawskiej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej.

4.2.2

Organizacja spotkań komitetów / grup roboczych

24. posiedzenie Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (EA CPC)

Dwudzieste czwarte posiedzenie Komitetu EA ds. Komunikacji i Wydawnictw (European co-operation for Accreditation Communication and Publication Committee), którego gospodarzem było Polskie Centrum Akredytacji, odbyło się w Warszawie, w dniach 18-19 września 2013 r. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele jednostek akredytujących z 20 państw europejskich. Celem Komitetu jest realizacja szeroko rozumianych działań związanych z promo-

cją akredytacji i wielostronnych porozumień (EA MLA) oraz komunikacją wewnętrzną i zewnętrzną EA. W trakcie spotkania odbył się audit wewnętrzny: Proces komunikacji EA, zrealizowany na zlecenie EA przez zastępcę dyrektora ds. akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji, Lucynę Olborską.

4.2.3

Realizacja projektów Unii Europejskiej

Realizacja projektu UE dot. wsparcia dla Białorusi w obszarze zapewnienia jakości

Zgodnie z założeniami projektu, którego celem jest poprawa bezpieczeństwa i jakości białoruskiej żywności, poprzez stopniowe wyrównywanie poziomu systemu zapewnienia jakości z odpowiednimi międzynarodowymi normami, w 2013 roku kontynuowano realizację kolejnych zadań. Projekt, współfinansowany ze środków UE, realizowany jest przez konsorcjum, w skład którego weszło Polskie Centrum Akredytacji. Beneficjentem całego projektu jest Państwowy Komitet Normalizacji Republiki Białorusi (Gosstandard), natomiast w komponencie dotyczącym akredytacji jest nim Białoruskie Państwowe Centrum Akredytacji (BSCA).

W 2013 roku, w czterech misjach przeprowadzonych w białoruskiej jednostce akredytującej uczestniczyło trzech ekspertów PCA. Misje dotyczyły dwóch obszarów:

- wdrożenia na Białorusi wytycznych i procedur EA, ILAC i IAF;
- dostosowania białoruskiego systemu akredytacji do wymagań EA, IAF i ILAC, w celu podpisania dwustronnego porozumienia z EA oraz członkostwa w IAF i ILAC.

Dodatkowo, w ramach umowy o współpracy pomiędzy PCA i BSCA, podpisanej w 2009 roku, w związku z potrzebą zaangażowania się polskich instytucji w tworzenie i umacnianie systemu oceny zgodności w krajach Europy wschodniej oraz wspierania swobodnego przepływu towarów i usług w Europie i na świecie, w połowie roku odbyły się dwie wizyty na Białorusi.

W pierwszej z nich, w maju 2013 r., uczestniczył dyrektor PCA, Eugeniusz W. Roguski, który podczas spotkania z prezesem Państwowego Komitetu Normalizacji Republiki Białorusi (Gosstandard), Victorem Nazarenko oraz dyrektorem białoruskiej jednostki akredytującej, Tatyana Nikolaevą omówił dalsze etapy współpracy pomiędzy obiema jednostkami, w szczególności w zakresie akredytacji organizatorów badań biegłości, akredytacji laboratoriów

badawczych i laboratoriów antydopingowych. Prezes Gosstandard bardzo wysoko ocenił kompetencje personelu PCA w zakresie akredytacji jednostek oceniających zgodność oraz zaangażowanie PCA w doskonalenie systemu oceny zgodności w Republice Białoruś.

Druga wizyta odbyła się 13 czerwca 2013 r., w Mińsku, w związku z międzynarodową konferencją z okazji obchodów Światowego Dnia Akredytacji. W konferencji uczestniczyli goście z krajowych jednostek akredytujących z Litwy, Łotwy, Niemiec, Polski, Rosji, Słowacji i Ukrainy. W swoim wystąpieniu przedstawiciel Polskiego Centrum Akredytacji omówił rolę PCA w krajowym i europejskim systemie oceny zgodności.

4.3

Promocja wiedzy na temat akredytacji

PCA Info – wydarzenia, opinie, perspektywy

Od czterech lat Polskie Centrum Akredytacji wydaje, w cyklu półrocznym, własne pismo: „PCA Info – wydarzenia, opinie, perspektywy”. W 2013 roku ukazały się dwa numery – 7. i 8., które są dostępne (wraz ze wszystkimi numerami archiwalnymi) na stronie internetowej PCA.

Współpraca z dwumiesięcznikiem Lab – laboratoria, aparatura, badania

W 2013 roku kontynuowano współpracę z dwumiesięcznikiem „LAB”, w zakresie publikacji artykułów na temat znaczenia akredytacji w potwierdzaniu kompetencji laboratoriów. Artykuły znajdują się także na stronie internetowej PCA, w zakładce „Media”.

Publikacja w ILAC News (nr 43, maj 2013 r.)

W majowym numerze „ILAC News”, periodycznego wydawnictwa ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) - organizacji zrzeszającej jednostki akredytujące z całego świata - opublikowany został artykuł pod tytułem *PCA seminar – Quality in crisis*, omawiający założenia i tematykę seminarium *Jakość w kryzysie*, zorganizowanego przez PCA podczas XV Targów EuroLab.

The Warsaw Voice (nr 9, wrzesień 2013)

Anglojęzyczny magazyn opublikował obszerny zapis rozmowy o ekonomicznym wymiarze działalności jednostki akredytującej (*The Benefits of Accreditation*), którą z dy-

rektorem Polskiego Centrum Akredytacji, Eugeniuszem W. Roguskim przeprowadził redaktor naczelny „The Warsaw Voice”, Andrzej Jonas.

Współpraca z Polską Agencją Prasową

Rozpoczęta w 2013 roku współpraca w zakresie promocji problematyki akredytacyjnej, zaowocowała umieszczeniem kilku artykułów na Portalu Samorządowym i Ekonomicznym PAP:

- rozmowa z dyrektorem Polskiego Centrum Akredytacji, zatytułowana: *W kryzysie trzeba inwestować w jakość*. Omówiono w niej znaczenie PCA dla prawidłowego funkcjonowania krajowego rynku towarów i usług, a także dla międzynarodowej wymiany handlowej;
- relacja z seminarium PCA *Jakość w kryzysie*, zorganizowanego pierwszego dnia XV Targów EuroLab;
- rozmowa z Mieczysławem Kostyrą, prezesem Otwockiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji (OPWiK) i Krystyną Kaczorek, kierownikiem Laboratorium Badawczego OPWiK pod tytułem: *Akredytacja zamiast likwidacji*. Na przykładzie przedsiębiorstwa pokazano sposób podejścia do problemu, który nurtuje władze samorządowe wielu polskich powiatów: zlikwidować laboratorium, czy też starać się o podniesienie jakości usług i uzyskanie akredytacji PCA;
- w artykule zatytułowanym: *Akredytacja ułatwia eksport*, autor analizuje sukcesy eksportowe trzech polskich przedsiębiorstw z różnych branż: Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka S.A., RADWAG – radomskiej spółki produkującej wagi elektroniczne oraz P.W. SPOMET – zlokalizowanej w Bielsku-Białej firmy produkującej wyroby cukiernicze. Potwierdzają one tezę, że optaciła się polskim firmom strategia stawiania na jakość w latach kryzysu.
- artykuł poświęcony roli PCA w zapewnieniu polskim towarom i usługom możliwości swobodnego przekraczania granic w Europie i na całym świecie: *Akredytacja - akcelerator eksportu*.

5

Zarządzanie kapitałem ludzkim

5.1

Audиторzy

Praca auditorów Polskiego Centrum Akredytacji podlega regularnemu monitoringowi, który stanowi punkt wyjścia do procesu ich doskonalenia. Źródłem wskazującym obszary do poprawy są m.in. karty oceny auditora (FA-56), wypełniane po każdej ocenie przez właściwych członków zespołów. Auditorzy oceniani są wg pięciu punktów, które odnoszą się do całości ich pracy, tj.: przygotowania do oceny, umiejętności jej przeprowadzenia, posiadanych cech osobowościowych, wywiązywania się ze zobowiązań wobec PCA oraz ostatecznych wyników oceny, czyli sporządzonego raportu. Dodatkowo, co kwartał, przeprowadzana jest analiza ocen auditorów, którzy wypadają najstabilniej. Wyniki przekazywane są indywidualnie danym osobom przez Kierownika Działu Rozwoju Auditorów, w celu poprawy jakości wykonywanej przez nich pracy.

PCA prowadzi również regularne obserwacje auditorów wiodących, które odbywają się na miejscu, podczas wykonywanej pracy. Przeprowadzane są one przez najbardziej doświadczonych pracowników PCA, stanowiących w głównej mierze personel stały.

W 2013 r. zorganizowano 43 takie obserwacje. Wnioski z ocen przekazywane są auditorowi wiodącemu, bezpośrednio po obserwacji. Pełną informację o przebiegu obserwacji otrzymuje PCA w postaci raportu. Obserwacje dotyczące pracy personelu technicznego przekazywane są podczas - planowo organizowanych - wewnętrznych szkoleń doskonalących. Wszystkie informacje uzyskane z powyższych raportów i ankiet, analizy oraz wnioski, wykorzystywane są podczas szkoleń dedykowanych auditorom i ekspertom. Dzięki temu auditorzy PCA stale uzupełniają swoją wiedzę, podnoszą kompetencje i doskonalą swoje umiejętności.

W celu poszerzenia bazy auditorów wiodących, Polskie Centrum Akredytacji przeprowadza procesy stażowania kandydatów na auditorów wiodących. W 2013 r. 10 osób ukończyło z wynikiem pozytywnym staż i zostało przekwalifikowanych na auditorów wiodących;

7 kolejnych osób rozpoczęło stażowanie na auditora wiodącego. Proces stażowania z eksperta na auditora technicznego w 2013 r. ukończyło 26 osób.

PCA regularnie przeprowadza także rekrutację personelu zewnętrznego. W 2013 roku bazę PCA uzupełniono o 39 nowych ekspertów. Było to związane, między innymi, z rozszerzeniem działalności akredytacyjnej o nowe programy (certyfikację wg programu GLOBALG.A.P., Integrowaną Produkcję Roślin, certyfikację procesów produkcji, kontroli, składowania i transportu produktów kosmetycznych w oparciu o normę PN-EN ISO 22716:2009). Dodatkowo, w związku z prowadzeniem ocen kompetencji jednostek certyfikujących wyroby wg wymagań rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011, włączono do bazy 9 osób. Łącznie, w grudniu 2013 r., baza liczyła 572 osoby.

6

Zarządzanie działalnością szkoleniową

6.1

Realizacja planu szkoleń

6.1.1

Szkolenia otwarte

W 2013 r. zostało przeprowadzonych 25 szkoleń otwartych, w których uczestniczyło 631 osób. W związku z dużym zainteresowaniem szkoleniami PCA, oferta została rozszerzona o 4 dodatkowe terminy:

- *System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości kierownictwa technicznego* (PD-1) – 1 termin;
- *Audit wewnętrzny w laboratorium* (PD-2) – 1 termin;
- *Doskonalenie systemu zarządzania w jednostce certyfikującej wyroby wg normy PN-EN 45011:2000 z uwzględnieniem elementów i kierunków zmian nowego wydania normy PN-EN ISO/IEC 17065:2013* (PD-6) – dwa dodatkowe terminy.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się również szkolenia z obszaru metrologii, tj.: *Metrologia - nadzorowanie wyposa-*

zenia pomiarowego w laboratoriach (PD-15) oraz połączone szkolenie PD-1 i PD-2 *System zarządzania w laboratorium. Zadania kierownika ds. jakości i kierownictwa technicznego. Audit wewnętrzny w laboratorium* (PD-12).

6.1.2

Szkolenia wewnętrzne

W celu podwyższania i uzupełniania kwalifikacji auditorów, pod kątem doskonalenia i ujednolicenia procesów prowadzenia ocen w laboratoriach i jednostkach, PCA organizuje szkolenia wewnętrzne personelu. W 2013 r. przeprowadzono łącznie 34 szkolenia wewnętrzne dla 790 osób. Poza szkoleniami regularnie pojawiającymi się w planie, obejmującymi tematykę dotychczasowe obszary akredytacji, przeprowadzane są również szkolenia pod kątem nowowprowadzanych programów. W związku z powyższym, PCA przeprowadziło szkolenia na temat oceny jednostek wg programu GLOBALG.A.P., Integrowanej Produkcji Roślin, certyfikacji procesów produkcji, kontroli, składowania i transportu produktów kosmetycznych w oparciu o normę PN-EN ISO 22716:2009. Dodatkowo zorganizowano dwa szkolenia dla auditorów oceniających laboratoria badawcze, dokonujących ustalenia typu wyrobu w odniesieniu do Rozporządzenia Nr 305/2011 (Construction Products Regulation, CPR) oraz jedno szkolenie dla auditorów oceniających jednostki certyfikujące wyroby wg powyższego rozporządzenia. Odnośnie oceny jednostek notyfikowanych, zorganizowano dwuczęściowe szkolenie z obszaru dyrektywy 2008/57/WE, dotyczącej interoperacyjności kolei we Wspólnocie. W 2013 r. zorganizowano również szkolenie dla pracowników stałych z obszaru komunikacji, w celu doskonalenia kontaktu bezpośredniego i pośredniego z klientami PCA.

6.1.3

Spotkania z klientami

PCA zorganizowało dziewięć spotkań z przedstawicielami akredytowanych podmiotów, w tym:

- dwa spotkania z przedstawicielami akredytowanych laboratoriów badawczych, w których łącznie wzięły udział 484 osoby. Spotkania podzielono na grupy, z uwzględnieniem specyfiki pracy laboratoriów:
 - 1) laboratoria wykonujące badania chemiczne, właściwości fizycznych oraz pobieranie próbek wody, ścieków, gleby, odpadów oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych;
 - 2) laboratoria wykonujące badania chemiczne, mikrobiologiczne, sensoryczne oraz właściwości fizycznych, pobieranie próbek wyrobów konsumpcyjnych przeznaczonych do badań – w tym żywności;
- spotkanie z przedstawicielami laboratoriów wzorcujących, w którym uczestniczyło 220 osób. Tematyka spotkania dotyczyła badań biegotości oraz zmian w dokumentach międzynarodowych, wprowadzanych w znowelizowanych wersjach;
- spotkanie z przedstawicielami podmiotów zainteresowanych akredytacją wg Rozporządzenia Nr 305/2011 (CPR), w którym wzięto udział 57 osób;
- pięć spotkań dla przedstawicieli jednostek certyfikujących, inspekcyjnych oraz weryfikatorów rocznych raportów emisji gazów cieplarnianych, w których łącznie wzięto udział 179 uczestników.

6.1.4

Udział w targach EuroLab

W dniach 10-12 kwietnia 2013 r., w Warszawie, odbyły się XV Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab, w których - jak co roku - uczestniczyło Polskie Centrum Akredytacji. PCA od wielu lat zapewnia wsparcie merytoryczne, przygotowując wystąpienia i prezentacje na temat aktualnych i planowanych wymagań akredytacyjnych, zgodnych z nowymi kierunkami rozwoju akredytacji w Europie i na świecie. Z tego powodu, podczas uroczystości otwarcia Targów, wręczono przedstawicielowi Polskiego Centrum Akredytacji specjalny list z podziękowaniami dla PCA za wieloletnią współpracę. Podobnie jak w latach ubiegłych PCA - oprócz zorganizowania stoiska firmowego, w którym przez wszystkie dni targów dyżurowali eksperci Polskiego Centrum Akredytacji - przeprowadziło seminarium składające się z czterech wykładów, pod wspólnym tytułem: *Jakość w kryzysie*. W seminarium wzięto udział blisko 250 osób.

7

Działalność finansowa Polskiego Centrum Akredytacji w 2013 r.

7.1

Zasady finansowania

Podstawą gospodarki finansowej w 2013 r. był plan finansowy zatwierdzony przez Ministra Gospodarki. W wyniku prowadzonej racjonalnej gospodarki kosztowej oraz przekroczenia planowanych przychodów z działalności statutowej, PCA wypracowało wynikowy zysk bilansowy netto, w wysokości 2 462 177 PLN, który zgodnie z art. 32 ustawy o systemie oceny zgodności z dnia 30 sierpnia 2002 r. (t.j. Dz.U. z 2010, Nr 138, poz.935 ze zm.) został przeznaczony na:

- zwiększenie funduszu podstawowego - kwota 1 723 524 PLN
- wpłatę do budżetu państwa - kwota 738 653 PLN

Prawną podstawę naliczania opłat stanowiło rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2012 r., w sprawie sposobu ustalania opłat za czynności związane z oceną zgodności oraz akredytacją jednostek oceniających zgodność [Dz.U. z 2012 r, poz. 711].

7.2

Wynik finansowy za 2013 r. (w PLN)

Rok	2012	2013
Przychody ze sprzedaży ogółem	22 046 239	22 485 932
• opłata za udział w systemie akredytacji	7 371 034	7 898 065
• opłaty za oceny w nadzorze	11 240 422	11 981 490
• opłaty za oceny akredytacyjne	1 445 704	1 277 818
• opłaty z tytułu szkoleń	931 800	855 606
• opłaty pobierane za wniosek o akredytację	260 000	220 000
• opłaty pozostałe [Projekt Białoruski]	797 279	252 953
Pozostałe przychody operacyjne	48 079	24 167
Przychody finansowe	362 195	260 884
Przychody ogółem	22 456 513	22 770 983
• koszty sprzedaży	12 729 062	13 112 200
• koszty ogólne	6 725 784	6 235 616
• pozostałe koszty operacyjne	6 459	331 420
• koszty finansowe	9 036	29 590
Koszty ogółem	19 470 341	19 708 826
Wynik brutto	2 986 172	3 062 157
Podatek dochodowy	597 754	599 980
Wynik netto	2 388 418	2 462 177
Wpłata do budżetu (30%)	716 525	738 653
Wynik finansowy	1 671 893	1 723 524

Tabela nr 2.

